

[Landbrugsministeren.]

den pågældende besiddelsesform således vist sig landøkonomisk uheldig.

Lovforslaget tager sigte på en væsentlig forøgelse af brugernes rådighed over brugene og økonomiske interesse i deres forbedring.

I forbindelse med skærpelsen af begrænsningerne i ejernes rådighedsbeføjelser må ejernes interesse i at bevare ejendommene som lejhuse antages at blive formindsket, og en fremskyndet afhændelse af brugene med passende jordtilliggende til selveje søges fremkaldt ved fredningsmæssige og jordpolitiske kompensationer til ejerne.

Den forøgede beskyttelse af brugernes interesser indeholdes navnlig i bestemmelser i forslaget, der gør brugernes fornyelsesret permanent, således at der faktisk er tale om et livsfæsteforhold, og i ændringer af godtgørelsesreglerne, hvorved brugerne sikres den fulde økonomiske interesse i forbedringer, som de tilfører ejendommene, ligesom der sikres brugerne kreditbasis i ejendommene til gennemførelse af visse betydeligere bygnings- og grundforbedringer.

Endvidere skærpes bortforpagtningspligten således, at ejendommene som hovedregel kun kan frigøres for denne pligt ved afhændelse for en nærmere reguleret, rimelig pris enten til brugeren eller — hvis han ikke vil købe — til staten.

Den hidtidige forkøbsret bliver herved overflødig og bortfalder.

Efter forslaget skal der for hver ejendom ske notering i tingbogen om, at den er undergivet lovens regler, og i den anledning pålægges der ejerne pligt til at indsende meddelelse om besiddelsen af sådanne ejendomme til landbrugsministeriet inden $\frac{1}{2}$ år efter lovens ikrafttræden.

Det har ikke på forhånd kunnet opgøres, hvor mange ejendomme loven vil omfatte, men det er anslået, at antallet vil være mellem 500 og 1 000.

Lovforslagets gennemførelse vil medføre, at de nuværende 3 brugskommissioner og den overordnede fæsteafsløsningskommission bortfalder og afløses af husmandsbrugskommissionerne med et for hele landet oprettet særligt ankenævn som appelinstant.

I et særligt afsnit af lovforslaget indeholdes bestemmelser om visse begunstigelser til fremme af overgang til selveje.

Disse begunstigelser kan ydes som kompensation for overførelse til selveje inden en frist, som i forslaget er fastsat til 1. april 1959.

De foreslåede kompensationer tager sigte dels på forhold, som hidtil i vidt omfang

har medvirket til at afholde ejerne fra at afhænde brugene til selveje, navnlig særlige jagtmæssige interesser i forbindelse med iværksættelse og opretholdelse af rationelle vildtplejeforanstaltninger på ejernes jordbesiddelser, landskabelige hensyn eller særlige beliggenhedsmæssige forhold, dels på ejernes interesse i visse tilfælde i jordomlægninger og reguleringer med henblik på rationaliseringsforanstaltninger og driftsmæssige dispositioner på længere sigt.

Ved at åbne mulighed for egnede fredningsmæssige foranstaltninger i visse tilfælde og ved en række lempelser af jordpolitisk art, som dog er betinget af, at brugene ved afhændelsen til selveje om fornødent er bragt op til en for et familiebrug passende størrelse ved supplerung med anden sælgeren tilhørende jord, tilsigter de foreslåede bestemmelser at fjerne de væsentligste hindringer, som hidtil har været afgørende for ejernes stilling til spørgsmålet om afhændelse til selveje, og at fremskynde afhændelserne.

Forslagets bestemmelser om kompensationer er ikke begrænset til at gælde afhændelsen til selveje af de lejhuse, som lovforslaget iøvrigt omfatter, men kan også anvendes ved afhændelsen af andre forpagterejendomme til selveje.

Når det drejer sig om større forpagterejendomme, vil de jordpolitiske begunstigelser dog kun kunne ydes i et mere begrænset omfang.

Idet jeg iøvrigt henviser til de udførlige bemærkninger, som er knyttet til forslaget, vil jeg udtale håbet om, at de bestemmelser, som er udformet i dette lovforslag, vil bevirke, at spørgsmålet om de pågældende lejhuses overgang til selveje finder sin praktiske løsning inden 1959, således at der fremover vil være tilvejebragt ro om de problemer, som hidtil har knyttet sig til disse ejendomme.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal dernæst tillade mig at fremsætte forslag til lov om brug af visse ejendomme og boliger på landet.

Også dette lovforslag er — med undtagelse af forslagens afsnit C og D — udarbejdet af kommissionen af 8. september 1949 og optaget i kommissionens betænkning.

Forslagets afsnit A angår landbrugsejendomme under 1 td. hartkorn, forsåvidt ejeren enten tillige ejer anden landbrugs-ejendom eller driver en landbrugsejendom indenfor 5 km. afstand, og forsåvidt ejen-